

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 5C/41/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8512201199
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Judita Dubjelová
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2013:8512201199.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou JUDr. Juditou Dubjelovou v právnej veci žalobcov 1/ D. R., nar. XX.X.XXXX, bytom D. XXX a 2/ I. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., pr. zast. JUDr. Ing. Jánom Bištom, advokátom AK, Štúrova 27, Košice proti žalovanému VÚB Banka, a.s., Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, pr. zast. Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., Nám. sv. Egídia 93, Poprad, IČO: 44 250 029 v konaní o neplatnosť zmluvy o úvere takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Žalobcovia v 1. a 2. rade sú **p o v i n n í** zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške 341,82 eur na účet právneho zástupcu v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobcovia podali na súd návrh o neplatnosť zmluvy o úvere č. U XXXXX-XX a návrh na zrušenie platnosti zmluvy o zriadení záložného práva. Svoj návrh odôvodnili tým, že uzavreli so žalovaným zmluvu o úvere č. U XXXXX-XX označenú ako HypoPôžička. Napriek tomu, že úver spĺňa podmienky hypotekárneho úveru, je označený ako spotrebiteľský úver. Zmluva bola uzavretá podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka a podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, a to napriek tomu, že použité mali byť iba ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch. Zmluva neobsahuje všetky nutné náležitosti, ktoré ustanovuje zákon o bankách, najmä postup banky pre prípad, že sa dlžník dostane do platobných problémov. Prílohou zmluvy je zmluva o zriadení záložného práva, ktoré má také nedostatky, že ju robia nepoužiteľnou. Táto zmluva ako najvyššiu čiastku, na ktorú je úver zabezpečený, určuje takú čiastku, ktorá je o 2000% presahuje poskytnutý úver. Je kompilátom ustanovení Obchodného zákonníka a zákona o spotrebiteľských úveroch, čím ich stavia do nerovnocenného postavenia so žalovaným. Vzhľadom na tieto skutočnosti žiadali návrhu vyhovieť.

Súd uznesením č.k. 5C/41/2012-72 zo dňa 14.6.2012 vyzval žalobcov na spresnenie druhej časti petitu návrhu s tým, aby presne špecifikovali zmluvu o zriadení záložného práva, ktorej zrušenia platnosti sa domáhajú. Žalobcovia v súdom určenej lehote petit v tejto časti nespresnili, preto súd uznesením č.k. 5C/41/2012-74 zo dňa 30.8.2012 odmietol žalobu žalobcov v časti týkajúcej sa druhého výroku, teda výroku, že súd ruší platnosť zmluvy o zriadení záložného práva, ktorú účastníci konania uzavreli spolu so zmluvou o úvere. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 25.9.2012, teda predmetom konania ostala iba časť návrhu týkajúca sa určenia neplatnosti zmluvy o úvere č. U XXXXX-XX uzavretej dňa 9.11.2007.

Žalovaný vo vyjadrení k návrhu uviedol, že zmluva o úvere ja absolútnym obchodom v zmysle § 261 ods. 3 Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ), teda žalovaný bol povinný dodržiavať tento zmluvný typ, ako aj úpravu v zmysle ObZ. Nepochybne však je úverová zmluva uzavretá medzi účastníkmi aj spotrebiteľskou zmluvou v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), pričom táto je aj zmluvou o spotrebiteľskou úvere v zmysle zák. č. 258/2001 Z.z. Ďalej uviedol, že zmluva uzavretá medzi účastníkmi nemá spĺňať podmienky v zmysle § 67 zák. č. 483/2011 Z.z. o bankách, pretože sa nejedná o hypotekárny úver. Poskytnutý úver bol spotrebným bezúčelovým úverom zabezpečeným záložným právom k nehnuteľnosti, na ktorý sa okrem iného vzťahujú ustanovenia zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Náležitosti podľa tohto zákona uzavretá zmluva o úvere obsahuje. Ak by pritom aj zmluva niektoré náležitosti neobsahovala, bola by v zmysle § 4 ods. 3 zák. č. 258/2001 Z.z. platná, keďže na jej základe bol poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho čerpal. Taktiež poukázal na ustálenú judikatúru slovenských súdov, ktorá uprednostňuje výklad zmlúv, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy pred takým výkladom, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá, ak sú možné obidva výklady.

Pokiaľ ide o zrušenie platnosti zmluvy o záložnom práve, uviedol, že dňa 7.11.2007 bola uzavretá zmluva o zriadení záložného práva č. ZXXXXX-XX, ktorou sa zriadilo záložné právo k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcov. Záložné právo bolo riadne zriadené a podaním návrhu na vklad do katastra nehnuteľností aj riadne vzniklo. Žalovaný vyslovil názor, že záložná zmluva, ako aj návrh na vklad do katastra nehnuteľností obsahujú všetky podstatné náležitosti tak, ako to ukladá § 151a OZ, preto nevidí dôvod neplatnosti tejto zmluvy. Ďalej poukázal na skutočnosť, že poslednú splátku uhradili žalobcovia v septembri 2008, odvtedy boli 6 x písomne upovedomení a vyzvaní na riadne a včasné plnenie svojich záväzkov z tejto úverovej zmluvy. Vzhľadom na to, že k dohode nedošlo ani po zaslaní posledného pokusu o zmier, ku dňu 18.8.2009 vyhlásil žalovaný predčasnú splatnosť úveru. Žalobcovia nedodrжали ani možnosť splatiť zosplatený dlh v troch splátkach. Poukázal tiež na skutočnosť, že žalobcovia uzatvorili dňa 10.11.2006 aj zmluvu o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. U-XXXXX-XX, ktorej predmetom bolo poskytnutie peňažných prostriedkov vo výške 750 000,-Sk a tento záväzok bol zabezpečený zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. Z XXXXX-XX, ktorej predmetom boli nehnuteľnosti totožné ako pri prvej zmluve o záložnom práve. Navrhol preto návrh zamietnuť v celom rozsahu.

Súd doručil účastníkom poučenia o ich procesných právach a povinnostiach a vo veci nariadil pojednávanie. Žalobcovia a ich právny zástupca sa bez ospravedlnenia nezúčastnili pojednávania nariadeného na deň 18.9.2013, pričom nenavrhlí odročiť pojednávanie z dôležitého dôvodu, preto súd v súlade s § 101 ods. 2 O.s.p. prejednal vec aj v ich neprítomnosti.

Právny zástupca žalovaného na pojednávaní trval na svojom vyjadrení k návrhu z dôvodov uvedených vo vyjadrení, ktoré na pojednávaní zopakoval a rozviedol. Okrem toho namietol skutočnosť, že účastníkmi konania nie sú všetci účastníci zmluvy o úvere č. XXXXX-XX, teda už to je dôvod na zamietnutie návrhu. Namietol aj nevykonateľnosť petítu návrhu, minimálne v jeho druhej časti. Poukázal na to, že aj keby súd dospel k záveru o neprijateľnosti niektorej zmluvnej podmienky v úverovej zmluve, ak ju možno oddeliť, je neplatná iba táto podmienka a nemá to vplyv na platnosť celej zmluvy.

Súd vykonal dokazovanie vyjadrením právneho zástupca žalovaného na pojednávaní, písomnými vyjadreniami účastníkov konania, listinnými dôkazmi, najmä zmluvou o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. U XXXXX-XX zo dňa 9.11.2007, zmluvou o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. U XXXXX-XX zo dňa 14.11.2006, zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. Z XXXXX-XX zo dňa 9.11.2007, listom vlastníctva (LV) č. XXX v k.ú. D., oznámením o začatí realizácie záložného práva zo dňa 30.7.2010, zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. Z XXXXX-XX zo dňa 21.11.2006, Obchodnými podmienkami VÚB, a.s. pre poskytovanie spotrebných úverov v rámci programu „HypoPôžičky“ a Obchodnými podmienkami VÚB, a.s. pre poskytovanie „Úverov na bývanie“ a zistil tento skutkový stav:

Dňa 14.11.2006 bola uzavretá zmluva o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. U XXXXX-XX, v ktorej ako veriteľ, teda poskytovateľ úveru, vystupoval žalovaný ako banka a ako dlžníci žalobcovia a ďalšie tri osoby, a to L. R., E. R. a I. R. (ďalej len dlžníci). Na základe tejto zmluvy bol dlžníkom poskytnutý úver

vo výške 750 000,-Sk na rekonštrukciu nehnuteľnosti. Následne dňa 21.11.2006 bola uzavretá zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. Z XXXXX-XX, a to medzi žalovaným a D. H., predmetom ktorej boli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, a to rodinný dom súpisné číslo XX postavený na parcele KN C XXX a parcely KN C č. XXX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 679 m², KN C č. XXX - záhrady o výmere 282 m² a KN C č. XXX - záhrady o výmere 1617 m². V tom čase tieto nehnuteľnosti vlastnila D. H. v podieloch 1 a 1, teda bola výlučnou vlastníčkou týchto nehnuteľností. Tieto nehnuteľnosti predala D. H. kúpnu zmluvou zo dňa 23.2.2007 žalobcom. Dňa 9.11.2007 bola uzavretá zmluvou o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. Z XXXXX-XX, v ktorej ako účastníci vystupovali presne tie isté osoby ako pri zmluve o poskytnutí úveru „HypoPôžička“ č. U XXXXX-XX. Na základe tejto zmluvy bol dlžníkom poskytnutý bezúčelový úver vo výške 70 000,-Sk, ktorý bol zabezpečený zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. Z XXXXX-XX zo dňa 9.11.2007 k nehnuteľnostiam vyššie uvedeným, v ktorej na jednej strane vystupoval žalovaný a na druhej strane žalobcovia, ktorí už v tom čase boli bezpodieloví spoluvlastníci týchto nehnuteľností. Na základe neplnenia si zmluvných povinností pristúpil žalovaný k dobrovoľnej dražbe založených nehnuteľností.

Podľa § 90 O.s.p. účastníkmi konania sú navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) alebo tí, ktorých zákon za účastníkov označuje.

Podľa § 91 ods. 1 a 2 O.s.p. ak je navrhovateľov alebo odporcov v jednej veci niekoľko, koná každý z nich sám za seba. Ak však ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane, platia úkony jedného z nich i pre ostatných. Na zmenu návrhu, na jeho späťvzatie, na uznanie alebo vzdanie sa nároku a na uzavretie zmieru je však potrebný súhlas všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej strane.

V sporovom konaní okruh účastníkov v zásade vymedzuje žalujúca strana, teda navrhovateľ, resp. žalobca. Tak na strane navrhovateľov, ako aj na strane odporcov môže vystupovať viaceró osôb. V takomto prípade ide o spoločenstvo účastníkov.

V právnej teórii i súdnej praxi sa vo všeobecnosti rozlišuje spoločenstvo účastníkov dobrovoľné či spoločenstvo nútené, alebo inak povedané spoločenstvo samostatné, či spoločenstvo nerozlučné. Pre posúdenie, či ide o samostatné alebo nerozlučné spoločenstvo, je rozhodujúca povaha predmetu konania, vyplývajúca z hmotného práva; tam, kde hmotné právo neumožňuje, aby predmet konania bol prejednaný samostatne voči každému spoločníkovi, ide o nerozlučné spoločenstvo. O nerozlučné spoločenstvo ide teda tam, kde účastníci majú také spoločné práva a povinnosti, že sa rozhodnutie vo veci samej musí vzťahovať na všetkých účastníkov, ktorí vystupujú na jednej či druhej strane.

V posudzovanej veci po odmietnutí druhej časti petitu návrhu ide o určenie neplatnosti úverovej zmluvy uzavretej dňa 9.11.2007 medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcami a ďalšími troma osobami ako dlžníkmi.

Žalobu o určenie neplatnosti úverovej zmluvy je potrebné podľa ustálenej súdnej praxe považovať za určovaciu žalobu podľa § 80 písm. c) O.s.p. Jedným zo základných predpokladov úspešnosti žaloby o určenie je aj skutočnosť, že účastníci majú vecnú legitimáciu. Vo všeobecnosti platí, že vecnú legitimáciu v konaní o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, má predovšetkým ten, kto je účastníkom právneho vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide; môže ju mať aj osoba, ktorá nie je účastníkom tohto vzťahu, za predpokladu, ak by vyhovie žalobe mohlo mať priaznivý dopad na jej právne postavenie (v tomto prípade ide len o aktívnu legitimáciu). Vecnou legitimáciou treba rozumieť stav vyplývajúci z hmotného práva. Rozhodujúce je teda to, kto je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (povinnosti), o ktoré v konaní ide.

Z právnej úpravy úverovej zmluvy uvedenej v ustanovení v § 497 a nasl. ObZ vyplýva, že úverová zmluva, ako dvojstranný právny úkon, vzniká medzi veriteľ na strane jednej a medzi dlžníkom na strane druhej, pričom minimálne na strane dlžníka môže vystupovať viac subjektov. Všetci títo účastníci

úverovej zmluvy sú nositeľmi hmotnoprávných oprávnení (povinností), teda sú vecne legitimovaní, ak sa predmet konania týka tohto právneho úkonu. Povinnosť vrátiť požičané finančné prostriedky sa vzťahuje na všetkých dlžníkov. Treba zdôrazniť, že obsahom právneho vzťahu z úverovej zmluvy sú práva a povinnosti veriteľa a dlžníka, ktoré sú vzájomné (synalagmatické). To znamená, že v tomto právnom vzťahu právam veriteľa korešpondujú povinnosti dlžníka a naopak. Práva a povinnosti vyplývajúce z tohto vzťahu nemožno navzájom oddeliť. Ak v konaní ide o určenie neplatnosti úverovej zmluvy, predmet konania sa preto týka tak veriteľa, ako aj dlžníka. Úverová zmluva v takomto prípade nemôže byť určená za neplatnú len voči jednému z jej účastníkov. Rozsudok sa musí vzťahovať na všetkých účastníkov právneho vzťahu (§ 91 ods. 2 O.s.p., z čoho vyplýva, že účastníkmi konania (či už na strane žalobcu alebo žalovaného) o takomto návrhu musia byť všetci účastníci právneho úkonu, prípadne ich právni zástupcovia, lebo účinky rozsúdenej veci sa vzťahujú iba na nich (§ 159 ods. 2 prvá časť vety O.s.p.); inak návrh musí byť zamietnutý pre nedostatok vecnej legitímácie.

V posudzovanej veci nepochybne účastníkmi úverovej zmluvy, ktorej neplatnosti sa žalobcovia domáhali, boli nielen žalobcovia, ale na strane dlžníkov to boli aj L. R., E. R. a I. R.. Keďže v spore o neplatnosť úverovej zmluvy sa predmet konania týkal tak veriteľa ako aj dlžníkov, museli byť všetci títo nositelia hmotnoprávných oprávnení (povinností), účastníkmi tohto konania. Žaloba mala byť preto správne podaná ako žalobcami všetkými dlžníkmi, resp. ak by títo nesúhlasili s postavením na strane žalobcov, mali byť na strane žalovaných. Za situácie, keď žalobcovia podali žalobu, v ktorej 3 dlžníci absentujú, súd dospel k záveru, že ide o nedostatok vecnej legitímácie na strane žalobcov, v dôsledku čoho musel žalobu zamietnuť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd žalobu zamietol v celom rozsahu. K námietkam žalobcov (najmä pokiaľ ide o aplikáciu právnych predpisov pri uzatváraní zmluvného vzťahu), ktorými sa súd vzhľadom na nedostatok aktívnej legitímácie už bližšie nezaoberal, však súd považuje za potrebné dodať, že zmluva o úvere je zmluvným typom upravený v ObZ, pričom ide o tzv. absolútny obchod, čo znamená, že práva a povinnosti účastníkov takejto zmluvy sa posudzujú podľa ObZ bez ohľadu na povahu účastníkov (teda či ide o fyzické osoby nepodnikateľov alebo podnikateľov). Základné náležitosti zmluvy o úvere preto musí takáto zmluva obsahovať v zmysle § 497 ObZ a nasl. Zákon o spotrebiteľských úveroch zaviedol určitý poddruh zmluvy o úvere. Ide o špeciálny predpis vo vzťahu k ObZ, čo znamená, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať okrem náležitostí ustanovených v § 497 a nasl. ObZ aj ďalšie náležitosti upravené v tomto zákone. Neznamená to však, že zmluva o spotrebiteľskom úvere sa riadi iba ustanoveniami zákona o spotrebiteľskom úvere, teda na spotrebiteľský úver sa vzťahujú tak ustanovenia ObZ (pokiaľ ide o všeobecné ustanovenia neupravené v zákone o spotrebiteľských úveroch), ako aj ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch (pokiaľ ide o špeciálne ustanovenia, ktoré nie sú upravené v ObZ). Ak pritom ide o spotrebiteľský úver (ako tomu bolo aj v tomto prípade pokiaľ ide o zmluvu o úvere č. Z XXXXX-XX.), na tento sa nevzťahujú náležitosti zmluvy o poskytnutí hypotekárneho úveru ako sú upravené v zákone o bankách.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že zaviazal žalobcov ako neúspešných účastníkov nahradiť spoločne a nerozdielne trovy žalovanému ako úspešnému účastníkovi. Tieto trovy pozostávajú z trov právneho zastúpenia pozostávajúcich z odmeny za 3 úkony právnej pomoci - príprava a prevzatie zastúpenia, vyjadrenie k žalobe a účasť na pojednávaní dňa 18.9.2013 - 1 úkon vo výške 60,07 eur, 3 x režijný paušál po 7,81 eur, náhrady cestovného za účasť na pojednávaní dňa 18.9.2013 vo výške 29,17 eur ((96 km x 0,183 eur/km) + (96 km x 1,405 eur/l x 8,6 l/100 km : 100)), náhrady za stratu času na účasť na pojednávaní vo výške 52,04 eur (4 x 13,01 eur za každú začatú polhodinu) a DPH zo súčtu uvedených položiek, teda zo sumy 284,85 eur vo výške 56,97 eur. Celková náhrada trov právneho zastúpenia teda predstavuje sumu 341,82 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia tohto rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje.

1. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

2. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.